

Hantering av avtal som gäller tills vidare

Vid avtal som är avsedda att vara giltiga under lång tid utan specifikt avslutsdatum, så kallade tillsvidareavtal, finns ett antal styrande principer för att hantera ett eventuellt avslut av avtal samt krav på ömsesidig samverkan både inför, under och efter avtalets giltighet. Dessa kan sammanfattas i reglerna kring skälig uppsägningstid, lojalitetsprincipen samt krav på postkontraktuella förpliktelser.

Skälig uppsägningstid

Om båda parter önskar säga upp ett avtal som gäller tillsvidare är grunden att parterna kommer överens om när ett avtal skall sluta gälla. Huvudregeln är också att avtalet ensidigt kan sägas upp av endera part. I sådant fall gäller dock generellt att en skälig uppsägningstid måste beaktas. Vid de allra flesta fall ligger en sådan skälig uppsägningstid mellan 30 dagar och ett år. Någon konkret regel finns dock inte. Vid bedömningen av vad som är skäligt tas hänsyn till avtalsförhållandets längd, skäliga investeringar samt tid att finna alternativ. Vid långvariga samarbetsavtal kan dock kravet på uppsägningstiden vara avsevärt mer strängt. Det beror på hur länge parterna samarbetar med varandra.

Det är i det aktuella fallet mycket svårt att ange en fast uppsägningstid då det i mångt och mycket påverkas av hur länge samarbetet har pågått. En uppsägning under närmsta året skulle exempelvis inte kräva särskilt lång uppsägningstid men ju längre den digitala samordningen har genomförts desto längre uppsägningstid skulle krävas för att på ett ordnat sätt genomföra en återgång till två separata digitala miljöer.

Lojalitetsprincipen

Parterna som ingått ett avtal förväntas agera lojalt gentemot varandra så till vida att ingen part ensidigt får hävda sina egna intressen utan måste, inom vissa gränser, ta hänsyn till och beakta motpartens. Utgångspunkten är att en part vid avtalets fullgörande inte får skada sin avtalspartner och det föreligger sålunda en plikt för parterna att uppträda lojalt mot varandra. Plikten att agera lojalt mot sin avtalspart aktualiseras redan vid de inledande förhandlingarna och föreligger sedan under hela avtalstiden och i vissa fall kan den komma att utsträckas till att gälla även efter avtalets fullbordan. När

och i vilken utsträckning en förpliktelse att visa lojalitet uppkommer beror bland annat på avtalstypen och omständigheterna i det enskilda fallet. Kraven är mer omfattande ju större påverkan den ena parternas agerande förväntas få på den andra parten.

I det aktuella fallet ställs det höga krav på lojalitet då det i grunden handlar om ett samverkansavtal där båda parter agerande är avgörande för framgången i den andres verksamhet. Den starka kopplingen till organisatorernas uppdrag medför också att kraven på lojalitet även kan anses sträcka sig efter ett eventuellt upphörande av avtalet.

Postkontraktuella förpliktelser

Lojalitetsplikten överlever normalt sett inte avtalet. Men i vissa fall, exempelvis då det efter avtalstiden återstår kvardröjande eller framtida förpliktelser såsom garanti, service av utrustning, eller återställande av egendom, får den anses ha fortsatt verkan. Pliktens innebörd för den här typen av postkontraktuella förpliktelser bör motsvara den som gäller under avtalstiden och därmed medföra en allmän skyldighet att beakta motpartens intressen samt undvika att orsaka skada. En lojalitetsförpliktelse som är speciellt viktig efter avtalstiden i framför allt långvariga avtal, särskilt de med rådgivningsinslag, är upplysningsplikten. Part som får kännedom om för motparten viktiga förhållanden bör således upplysa denne. Exakt under hur lång tid och under vilka förutsättningar upplysningsplikten kan aktualiseras går inte att besvara övergripande utan en bedömning får göras i det enskilda fallet.

Med hänvisning till det aktuella avtalets art kommer det, vid ett avtalsslut, finnas postkontraktuella förpliktelser då det kommer vara så att ena parten kommer ha kunskap om viktiga förhållande som framöver kan komma att påverka den andra parten. Vidare kommer det jobb som genomförs ha en sådan långsiktig inriktning att det medföljer långsiktiga förpliktelser på ett sådant sätt att även efter ett eventuellt upphörande av avtal måste samverkan ske i en övergångsperiod som måste bedömas utifrån den vid tillfället rådande situationen.

Sammanfattning

Med stöd av de avtalsrättsliga principer som finns gällande tillsvidareavtal samt med tanke på komplexiteten i den samverkan som föreslås är det mycket svårt att ange en generell ensidig uppsägningstid. Det finns dock stöd för att, även vid en tvistsituation komma fram till en form för uppsägning och även skydd för att säkerställa båda parter verksamhet vid ett avtalsslut

och utifrån dessa resonemang föreslås ett eventuellt uppsägande av avtalet vara oreglerat i själva avtalstexten.

Mattias Robertsson Bly
Kommunchef